

ШКОЛСКИ ЛИСТЪ.

WWW.UNILIB.RS

Овај листъ излази сваке неделѣ еданпутъ. Цена му е на годину 4, на половину 2 а на четвртѣ године 1 ф.р. съ поштариномъ.

Брой 4.

28. Јануара.

1859

Земља и њѣни делови.

(Бдна лекција изъ географіе)

Површина земљѣ, како овде на карти предсталѣно видимо, већомъ е страномъ водомъ покривена, изъ кое се по неко веће илѣ манѣ комађе сува и тврда види.

Суве земљѣ разликуемо како видите: петъ повећи делова, петъ части света, кои су илѣ сасвимъ, илѣ већомъ страномъ, еданъ одъ другогъ водомъ оделѣни.

Овај највећи део сува, што између индискогъ и великогъ океана, и североледеногъ мора лежи, зове се Азия.

Овај дужи алѣ ужи а манѣ део сува, што између атланскогъ, и великогъ океана, и североледеногъ мора лежи, зове се Америка.

Манѣ овај део сува, што између индискогъ и атланскогъ океана, и средиземногъ мора лежи, и што е овимъ земљѣузомъ са Азиомъ споенъ, зове се Африка.

Овај јошѣ манѣ део сува, на коемъ ми живимо, што између прногъ и средиземногъ мора, атланскогъ океана, и североледеногъ мора лежи, зовесе Европа. Она е на ова два места с' Азиомъ споена, овомъ великомъ преко 360 мили износећомъ дужи, и овомъ маньомъ.

Најманѣ е део сува ово, што између индискогъ и великогъ океана као неко велико острово стои, и зове се Аустралија.

Најстариј догађаји людски, што намъ ихъ Историја казуе, сбилису се у Азији. Ту е порекло людско. Одавде су се люди мало по мало у све крајеве света разилазили, пакъ сува и острова населили. Овде су живили праоци Ное, Аврамъ, Исакъ, Јаковъ, кое е Богъ одабрао да праву вѣру сачуваю. Овде су живили пророци и претече Христа Спасителя. Ту се и наш Спа-

ситель родио, туда люде учио, и страдао и умро, и нас своіом смрти спасао, а своимъ воскресениемъ спасенъ то потврдио и увеличао, ту е и нашу свету цркву основао, да се нѣомъ разпростре царство Божіе по свой земљи. Ту су прве фамилије, села и вароши, друштва и државе, краљѣства и царства основана, ту су прва художества изнађена и науке рођене.

Изъ Азије преселявајући се дошли су и познали люди Африку и Европу. Найпре су се населили на приморја околу средиземнога мора; доцније су дошли и на приморја европско атланска, и на северно и источно море. Текъ у 15 столетию после Христа нашли су западна и јужна приморја Африке; на крају 15. столет. изъ Европе пошавши нашли су и познали Америку; а с' почеткомъ 17. столет. Аустралију. Зато и зовемо ове три првопознате земљѣ, т. е. Азију, Европу и Африку старимъ, а ове доцније познате земљѣ, т. е. Америку и Аустралију новимъ светомъ.

Люди, што по тимъ земляма живе, различити су. У овомъ кругу, како западна Азија, цела Европа и северна Африка зава-та, живи кауказко ил бело колѣно люди, у осталој особито источној Азији живи монголско илъ жуто колѣно. У осталој Африки живи етиопско илъ црно, а у Америци индијанско илъ црвено колѣно люди.

Текъ са христовомъ светомъ и божественомъ наукомъ, која насъ учи наше овогъ и оногъ живота определенъ познавати, почели су люди грубостъ и суровост свои обичая и прва са себе сбацати, примили су лепша и светія понятія и знања о Богу и свету, и почели су богоугодније на срећније и блаженіе на овомъ свету живити.

Са Христијанствомъ е текъ лепша права изображеностъ и нравственостъ започела. И у овомъ призрениу имаю европейски народи превосходство надъ свима овима. Већа часть европски народа християни су, па ту е и изображенъ највеће, нравственостъ, художества и науке најлепше.

После Европе долази Америка, где су европски християнски свештеници науку христову пренели и посејали, и христия-

яньство основали, и тимъ Европейце господарима Америке на-

У Азиі е християньство започело, али е ту и найвећа го-
нениа и мучениа претрпило, и азиатски народи, кои су с' почетка
доста лецо у просвештеню поступили, ударе одъ то доба, ка-
ко християньство непримише, натрагъ, европски их народи да-
леко превазиђоше, и отеше се и утврдише, а азиатски се упро-
пастише.

Унутри у Африки и Аустралији почелису се люди текъ у
скория доба, изъ густога мрака незнабожства и язични вера о-
свештавати и у християньство обраћати, пакъ правомъ изобра-
жаню и просвештеню приближавати; али ће милостиви Богъ
дати, пакъ ће и они сви нашу веру примити, да се по свой
земљи едан Богъ слави, една вера и една црква буде, и да едно
царство Божије свима людма овлада.

Колико има части света и кое су? колико има Океана и
кое су? коя мора лете около Европе? Где е споена Европа с'
Азиомъ, а где Африка? кое се зове стари, а кое нови свет?
колко има колена людји и кое су? где живи кауказко иль на-
ше? где е колевка людји? у комъ су краю Азије живили пра-
оци, пророци, и Христосъ Спаситель? кое су земљъ просвеш-
тение и зашто? а кое глупљъ и несретне? и зашто? —

Плодъ доброгъ воспитанія.

(У писмама одъ Х. Шмидта.)

Писмо седмо.

(Милое господину пароху Обрежкомъ.)

Пречешный господине,

мени Высокопочитаемый!

Срдце мое каже ми да вамъ пишемъ и да вамъ
благодарность мою изьявимъ. Али я предвидимъ да не-
мамъ рѣчій съ коима бы вамъ као што треба благода-
рити могао. Вы сте мою малу и сваке помоћи лишину

сестрицу отъ велике бѣде избавили, вы сте благимъ посредствованѣмъ вашимъ нѣой особиту помоѣ указали и среѣи нѣной темель положили. Богъ види мою благодарность. Онъ чуетъ гласъ молитве мое, кои за среѣу и благополучие ваше и почитаеме породице ваше повседневно Нѣму шилѣмъ. Онъ, кои за чашу студене воде, у Нѣгово име пружену, награѣуетъ, наградитѣе и васъ за милосердно дѣло ваше. Онъ, кои чуетъ врисакъ малыхъ птичиѣа, услышатъ ѣе зацѣло и молитву смиреногъ настырчета. —

Я самъ хтѣо да пишемъ милостивой госпоѣи коя е сестру мою тако благодушно къ себи приимила; али несмѣмъ се усудити да то чинимъ. И зато васъ пречестный господине повизно умолявамъ да іой благодарность мою, како найболѣ знате, изявите. Кажите іой да я као годъ што небесногъ Отца невидимъ, на га зато опетъ збогъ неограничене милости Нѣгове више свега любимъ; на истый начинъ и према нѣой милостивой покровительки сестрице мое сыновнѣ страхочитаніе осѣѣамъ премда ю іоштъ нисамъ видію, нити ю познавѣмъ. — Кадъ се сунце роди я се Богу молимъ да ю тихо и любко огрѣва; а ккдъ се вечерняя звѣзда укаже, я повторавамъ молбу мою да іой Свевышный лагкій санъ и спокойну ноѣцу даруетъ.

Човѣкъ, по кимъ ми е сестра моя писала, казао ми е да млади Господичиѣи у двору радо се съ лептирови сигаю. Покрай оваца моихъ имамъ я времена да могу лептириѣе хватати. Ево имъ садъ нѣколько таковыхъ лептирова шилѣмъ. Г. Діаконъ овдашний, кои ме радо има, дао ихъ е у стакло ставити, и показао ми е како се сачувати могу. — Я немамъ ништа болѣга съ чимъ бы ихъ обрадовати могао; али то што имамъ даемъ имъ отъ свегъ срдца, желеѣи да имъ то за пріятну играчку и веселу забаву служи. Пакъ ако они, сматраюѣи красне разнобойне лептириѣе дивиле се

буду блакости и свемогуѣству Божиємъ, то ѣе веѣ и
 съ малымъ моимъ поклономъ добро нѣко учинѣно
 быти.

Остаемъ съ высокопочитаніемъ

У Цвѣтномъ долу 15. Августа 1850.

Пречестности Ваше

благодарный духовный Сынъ

Милое Радиѣ.

Пише осмо.

Милое пише сестри своіой Маріи.

Любезна Сестрице!

Радостну вѣсть имамъ ти явити. Чуваюѣи нѣкій
 данъ кодъ потока овце тражію самъ украй воде ша-
 рене школьке; ерѣ су ме научили Родители покойни
 да мудрость и блакость Божию и у найманшой тварки
 Нѣговой сматрати треба. Кадъ ал наеданпутъ забли-
 ста се нѣшто у травы, я посмотримъ болъ и наѣмъ
 еданъ великій златанъ прстенъ кои е съ драгимъ ка-
 менѣмъ украшенъ быо.

Одма помислимъ да то скупощѣнна стваръ мора
 быти и обрадуемъ се. На то проѣу туда два Евреина
 коима я прстенъ покажемъ. „То е лѣпа стваръ“ рек-
 не ми еданъ отъ нѣихъ; „али теби ніе нинашто; дай
 ю мени, пакъ ѣу ти за ню шесть грошиѣа поклонити.
 Я ти прстенъ овай немогу дати — отговоримъ я. —
 Мени се чини да га в морао тко изгубити, па треба да
 му вратимъ, а присвоити и продати туѣу стваръ была
 бы велика грѣхота. — „Та ты незнашь нити си ви-
 діо тко е прстенъ изгубіо, па шта те се тиче чій е;
 продай га ты мени, я ти ево за нѣга даемъ талирѣ.“
 Сотымъ извади изъ джена еданъ крсташъ — талирѣ
 кои се као мѣко забѣли. — Я махнемъ главомъ и
 реннемъ: Не, не, ни за ков благо неѣу я да огрѣшимъ

мою душу. Другій Еврей, кои е веѣъ у година быо, на то ми проговори! „Ты си едно поштено дѣте, али и я самъ поштень Израильтянинъ. Задржи ты Сынокъ претень при себи и распытай добро чій е. Ако за дуже времена недозвашъ чій е, онда га можешъ безукорно као свою собственость сматрати. И онда дођи само у оно сеоце отъ кога се кула тамо види, и запытай за куфу старога Самуила. Ако ми претень донесешъ добытѣшъ отъ мене за нѣга стотину Талира.“ — Тако видишь сестро моима и меѣъ жидовима добрыхъ и лукавыхъ людій као и меѣу Християнима.

То исто вече отидемъ Господину Діакону и приповѣдимъ све што се догодило. „Претень е тай, отговори Діаконъ „изгубіо господинъ Сотникъ коняничкій, кадъ е овыхъ дана туда ловіо. Онъ е веѣъ обявіо, да ће онай кои га нађе десеть Талира на поклонъ добыти. Остави претень кодъ мене и сѣди па пиши писмо на истога Господина. Онъ е благодущанъ племиѣъ, я чисто напредъ слутимъ да ће ти на велику среѣу служити што си претень вашао.

Ево ти любезна Сестро цѣлогъ случая съ претеномъ; я држимъ да ће претень тай мени отъ велике ползе быти.

У Цвѣтномъ долу 1. Септембра 1850.

Твой рођеный братъ

Милое.

Школске искрице.

о важности учительскогъ званя.

Люде изображавати, то е найвите званъ на свету.

Нема важниегъ званя на свету одъ учительскога, еръ нема ништа драгоценіе одъ душе човечіе. Никое званъ незаслужуе веѣе поштованъ одъ овога. Найумние люде валяло би звати,

да се овога приме. Никоје новце неби требало штедити, него ихъ што е више можно давати, где се за изображанъ човечие душе даю.

Учительско и свештеничко званъ, то су оба найвиша и найсветия у друштву людскомъ, и незна се кое е одъ коевъ претежниѣ.

Учительска е служба служба Богу, нити се може болъ служити Богу, него нѣгово найкрасниѣ створенъ — човека — изображаваюћи, све снаге и даре, кое е у нѣга метнуо негуюћи и извисяюћи.

Више е стало за валянимъ учителяма, него за валянимъ свештеницима.

Велики Карлъ држао е учителъ, кои народъ изображаваю за важниѣ одъ войвода, кои землю одъ непријатеља бране, и важниѣ одъ судия и други властника, кои законе држаюћи люде само одъ увреда сваѣа краѣа превара и убиства чуваю.

Весевбергъ. Я се радуемъ, да ви изъ мои наредба увиѣате, да самъ я пријатељ учителя, и да я учительско званъ почитуемъ, високоуважавамъ и любимъ. Я знамъ да ви тежакъ поса имате, и да морате при извршиваню ваши дужности велику стрелъивость имати, зато се свакадъ где нужде узимате на мене обратите. Прионите само са изображаванъмъ народа, кое е готово сасвимъ на васъ остављено; разпростириѣте користна зная, штогодъ можете; аљ више свега преноручуемъ, да найвећу бригу о воспитаню имате, ербо е то по народъ далеко прешениѣ одъ науке, и само са нѣмъ буде народъ красанъ добаръ и вршанъ. — Кажите свима садрузима вашимъ, да ихъ я любимъ, и (руку на срце метнувъ) да имъ нѣинъ краљ свою рѣчь дае, да ће све за нѣи чинити, што годъ чинити узможе. — Краљ баварски год. 1853. —

изъ светога писма

ЗАДАТЦИ

за свакидашня диктанда у срб. народнимъ школама.

VI.

Изъ кнѣига Сирахови.

Ако нестечешъ у младости, нећешъ имати у старости.
Болъ едно валяно дете, негъ иляда неваляиа.

Бољ никакву неимати (децу) негъ невалялу.

Бољ умрети него просити.

5. Будала брбля безъ икогъ разлога, а паметанъ по триредъ сваку речъ омера.

Будали е мрзкий советъ, него да пута на нѣга мећешъ, а паметномъ е милии негъ бисеръ и драгъ каменъ, с' коимъ га украшавашъ.

Будала паментну речъ мрзи и гази е, а паметанъ е милуе и далъ казуе.

Буди сироти отаць, пакъ ће и теби Богъ бити, и већма те негъ твоя мати миловати.

Веранъ е приятель велика одбрана, ко нѣга има найвеће благо има.

10. Гдегодъ паметногъ човека нађешъ, придружи се нѣму и буди непрестано око нѣга.

Гледай ком добро чинишъ, онда ће ти благословено бити.

Деломъ и словомъ поштуй оца твогъ и матеръ твою да те благослови.

Клони се одъ неправда, пакъ ће и она одъ тебе.

Ко бедномъ помаже, и нѣму ће у време беде други.

15. Ко другомъ у невољи помаже, нѣму ће у невољи други.

Ко за другимъ добро рекне, и за њиме ће други.

Ко зло чини, увалиће се у зло, а неће ни знати одъ куда, ће га зло снаћи.

Колико е великъ Богъ, толико е милостивъ.

Ко мудростъ любви, нѣга ће Богъ.

20. Ко неправду сее, седмогоубо ће е жнети.

Ко оно што е мало презире, онъ полагаано пропада.

Ко своимъ поглаварима угађа, има ће их милостиве у време кривице свое.

Ко свогъ оца и матеръ пуштуе, тога Богъ милуе.

Ко свогъ оца поштуе, онъ ће дуго живити.

25. Ко свое родителъ поштуе, одъ свои се греха чисти.

Ко свое родителъ поштуе, онъ ће радости доживити, и биће му молитве услишане.

Ко свое родителъ поштуе, и нѣга ће нѣгова деца.

Ко се Бога бои, нека се и добру нада.

Ко се Бога бои, биће срећанъ, и на умрломъ часу благо-
словенъ.

30. Ко се Бога бои, тай и свое родителъ поштуе и слу-
жи имъ као своимъ старешинама и поглаварима.

Ко се людма смилуе, и нѣму ће Богъ, ко се людма несми-
луе неће ни нѣму Богъ.

Ко се много куне, пунъ е греха, и никадъ му зло изъ ку-
ће изаћи неће.

Ко се мудрости држао буде наслѣдиће славу, и кудкодъ
ходио буде, Богъ ће га благосиљати.

Ко се на Бога узда, тога неоставља Богъ.

35. Ко силомъ у зло срља, томе е сладко просити.

Ко туђе зло покрива себи приятелъ прави.

Ко у смолу дира упрля се, и ко се с' неваљалима с'дружи,
биће имъ раванъ.

Лажа ма где живио, свуда ће срамотанъ бити.

40. Лудина е глава разбиенъ лонацъ, успи најсветиоу на-
уку, све ће истећи.

Лудино е срце на езику, а паметногъ езикъ на срцу.

Много се нађе приятеля где се еде и пие, алъ врло мало
што у неволји одрже.

Млого е люди одъ мача погинуло, алъ одъ езика још више.

Надъ здрављемъ нема већега блага.

45. Небуди одъ они, што брбљавимъ езикомъ чуда почи-
не, а деломъ нигде ништа.

Неваљале деце пропада наслѣдство, и чакъ на потомству
срамота остае.

Невоспитанъ е синъ оцу стид, а невоспитана кћи срамота.

Незавиди неваљалцу, еръ незнашъ какав ће му край бити.

Неодврати твогъ лица одъ бедника, до Бога уздисай нѣ-
говъ допре, кадъ се на тебе заплаче.

50. Непонесисе, да непаднешъ, и да ненавучешъ на себе
срамоту и подсмевъ.

Непрезири беседе мудрихъ, него по нѣиној науци живи,
ако ћешъ срећанъ да будешъ

WWW.UNILIB.R.R. Непрепири се са ячимъ и силнимъ одъ себе, да му шака ненаднешъ.

Несваѣай се с' езичнимъ човекомъ, неподстичи ватру нѣ-
гову.

Несвети се другомъ, да се теби непочне Богъ.

55. Нестиди се припознати погрешке свое.

Нехвали човека пре беседе, само га по той познати можеш.

Нечини зла, па те неће снаћи зло.

Нико ние остављивъ био, ко се у Бога уздао.

Нико се ние постидио, ко се на Бога ослањао.

60. Ние човекъ неваляо ни створенъ, ни роѣненъ, већъ
буде.

Одъ Бога проклетъ е, ко свою матеръ вреѣа.

Одъ свегъ срца поштуј родителъ твоє, сети се да су ти
они животъ дали, то имъ ни с' чимъ вратити неможешъ.

Опрости другомъ, па ће и теби Богъ.

Пази да честь свою ничимъ неокаљашъ.

65. Поштуј старие люде, и ти ћешъ старостъ дочекати.

Поштуј свое родителъ, пакъ ће њинъ благословъ на те-
бе сићи.

Родителъски благословъ деци кућу гради, а клетва е изъ
основа руши.

Сваки се своимъ езикомъ хусуѣе самъ.

Старай се о добромъ имену, то дуже трає него сва блага.

70. С' езика люди гину.

С' езика страда будала а клеветникъ јошъ већма.

Учини добромъ добро, пакъ ће ти враћено бити и од нѣ-
га и одъ Бога.

Што си противъ другогъ чуо, у себи сарани, нећешъ
чући, ако у теби остане.

Што си узаймио, на време врати и свою речъ одржи, пак
ће ти у свако доба потребе и помоћи бити.

75. Што е ягнъ међу вуцима, то е ваянъ међ невалялима.

Кои сиромaxe нагледа, тай дає Богу у заямъ.

(Приповѣдка изъ пролога.)

Жена нѣка христьянска бяхе удата за мужем не-
незнабожцемъ. Обое бяху вредни алъ сиромашни, та-
ко да су ѣдва 50 сребрняка уштедили и на страну ос-

тавити могли. Еданпутъ рекне мужъ жени: Жено! добро бы было да ми новце наше на сигурно мѣсто у займа дамо, еръ ѣе се кодъ насъ у ковчегу стоѣи лако потрошити. Жена му одговори: Кад си рад новце у займа дати, подай ихъ Богу христьянскому. Мужъ сазволи на то, само рекне: „Покажи ми гдѣ е тай христьянски Богъ, да му новце однесемо и да видимо есул' на сигурномъ мѣсту.“ Увѣренъ буди — одговори жена — да ѣети христьянски Богъ новце добро сачувати и с' лихвомъ повратити. Она одведе мужа у цркву, и покаже му просіяке, кои у притвору кодъ врата сеѣаху, па му рекне: Подай новце овима па ѣе их одъ нѣи Богъ христьянскій примити; еръ су они нѣгови люди. Мужъ учини као што му е жена рекла, и они се куѣи поврате.

После три мѣсеца нестане имъ ране, и муж рекне жени: Дед' да вштемо одъ Бога христьянскога, не был' намъ штогодъ одъ дуга вратио, да купимо леба и да се заранимо. Жена на то одговори: Иди у цркву, па стани на оно исто мѣсто, гдѣ си новце сиромасима подѣлио па ѣе ти Богъ дати онолико, колико намъ треба. — Мужъ оде у цркву, проѣе по нѣой чакъ до олтара, изчекуѣи да му Богъ даде новаца, аль ненаѣе никогъ другогъ осимъ оных просіяка, кои и садъ на свомъ обичномъ мѣсту сеѣаху. Размишляваѣи тако одъ когъ ѣе просіяка новаца искати погледа случайно на мермерну плочу, коя на земљи бяше, и гле, опази на нѣой еданъ сребрнякъ. Хитро се сагне, подигне га отиде куѣи и рекне жени: Я быяхъ у вашей цркви, али нигдѣ нисамъ могао спазити вашего Бога, нити самъ одъ нѣга шта добио; него самъ само овай новаць нашао башъ на ономъ мѣсту, на комъ самъ пре три мѣсеца просіяцима оныхъ 50 сребрняка подѣлио. Жена му весело прихвати рѣчь. Ты мислишь да си новаць случайно нашао, а я вѣруемъ,

да намъ га е самъ Богъ дао; еръ Богъ дѣли милости своѣ невидимо. Него знашь шта, иди ти на пѣяцу, па купи што нам треба за ело. Богъ, коме смо ми у заямъ дали стараће се и у нанредакъ за насъ, па ће насъ ранити, докъ боля времена не буду. Мужъ промѣни на пѣяци сребрнякъ па купи за нѣга леба, вина и рибе, и донесе све то кући. Одма почне жена рибу стругати и парати, кадъ аль изъ нѣ испаде еданъ сяянъ камичакъ. Дозове мужа па му рекне: ево видиш какавъ самъ сяянъ каменъ у риби нашла, носи га трговцу, можъ да ће ти за нѣга дати кою пару. Мужъ узме каменъ и однесе златару говорећи: Пошто бы узео брате овай сяянъ каменъ? Златар обећа 5 сребрняка. Хм заръ толико даешъ, зачуѣнъ запыта продаваць. Златару се учини као да га онай хоће да изсмее, па брже болъ обећа 10. затымъ 15, сребрняка. Продаваць неодговараше ништа мислећи да му се купаць руга, и поѣе далъ. Златаръ нехотѣћи каменъ упустити даваше 30, па онда 50 сребрняка. Кадъ продаваць опази да то нѣ шала него башъ озбиля, сети се да камен тай мора одъ велике вредности быти, и нехтѣде га дати, докъ му онай 300 сребрнака изброја нѣ. С' радощу донесе онъ новце кући, изброи ихъ са женомъ, и каже како е до нѣи дошао. „Видишь — одговори ова — како е добаръ Богъ христьянскій; онъ ти е новце твое шестостручно повратио. Познай дакле, и увѣруй се изъ тога да е онъ правый и единый Богъ“ — И мужъ прими вѣру Христову, и крсти се.

Постоянство у вѣри.

Неки язични царъ, предъ коегъ еданъ смирени владика изведенъ бияше, заиште одъ овога, да се своѣ вере одрече, и киповима кланяти обрече. Владика му одговори. „Господине, я то чинити нећу.“ Царъ се расрди и рекне: „Заръ незнашь, да е твой животъ у мојой власти, и да те погубити

могу, една речъ и свршио си.“ — Знамъ — одговори вла-
 дика ^{НИТВ.} и опетъ немогу по твојој вољи учинити; допусти
 ми само едно питањъ: Ђданъ одъ твои верни слугу падне
 непријатељма у шаке, и они га стану гонити, да се одрече
 тебе, и неверникъ и издаица да буде, на зато, што онъ не-
 ће тебе да изда, притисну га и сдери му аљине с' леђа, и
 срамотно га одъ себе отераю; — кажи нећеш ли му ти, кад
 ти се врати, лепшу аљину дати него пре, и претрпљѣну сра-
 моту с' чести вратити и наградити.“ — „Дакако да ћу, —
 одговори царъ; — алъ на што тай говоръ, и где е тай слу-
 чай?“ — Онда владика рекне: „И мое е тело трошна аљина
 само, па можешъ е с' мене свући, алъ имамъ господа мога,
 кои ће ми лепшу аљину дати; па заръ да я ову трошну а-
 љину чувамъ, а веру да погазимъ, не, никадъ!“ — На то
 рекне царъ „иди, праштам ти све“ —

Путникъ.

У едномъ граду — комъ се данасъ ни камена незна —
 живљаше еданъ врло богатъ господаръ, кои мало сиротинѣи
 добра чиняше, алъ силне новце трошаше на украшенъ града.

Ђдно вече дође му путникъ неки и замоли га да му
 конака даде, али овај га гордо и срдито одбио говорећи:
 „није ово крчма.“ На то му путникъ рекне: „а ви ми допус-
 тите само три питања: ко е пре васъ у овомъ граду био?“
 „Мой отацъ.“ — „А пре нѣга?“ — „Нѣговъ отацъ мой дед.“
 — „А ко ће после васъ?“ — „Ако да Богъ мой синъ.“ Да-
 кле кадъ сваки само неко кратко време у нѣму живити има,
 па онда га другимъ уступити мора, да шта сте ви у нѣму
 него гость, и градацъ е вашъ доиста гостилникъ; па нетро-
 шите се толико на украшенъ само, пропашће и нестаће га
 и као васъ, кои то кратко време у нѣму бити имате; него
 чините сиротинѣи добра, пакъ ће те у небу себи градацъ
 сградити.“

Господара ове речи јако трону, онъ задржи путника на
 конаку и постаде одъ то гоба милосрданъ према свакомъ
 беднику.

Д о п и с и.

Изъ Турисъ. Община туриска пре неколико година одредила е по 30 Фор. ср. на годину за одѣванъ сиромашне дѣчице. Ове године први путъ дѣца су тамошня, кои су сиромашни, одъ ови общински новаца одѣвена. Г. парохъ Яковлѣвићъ о томе е настојавао да та одлука общинска дође у животъ, онъ е то израдио, онъ е и одѣло наручивао а одѣнуту дѣцу упутио е да иду у школу. — И ово е знакъ шта се учинити и радити може ондѣ, гдѣ е поштена воля и ревностъ. — Свака е немарностъ смртни грѣхъ. Гдѣ се годъ у общини ништа користо не ради, ту су сеоски поглавари и свештеници узрокъ. Ови могу чинити свуда многа добра, само кадъ имъ е до тога стало.

Д. Т. Изъ Аде. — Не могу пропустити, да нејавимъ како е и кодъ насъ празникъ св. Саве болъ него игда прослављенъ. Божествена е литургија съ највећомъ светковиномъ, покрај добро устроеногъ пѣнѣна црковногъ одъ учеће се младежи школске, свршивана. — По свршетку литургије г. г. свештеници и учители съ народомъ скупе се у здание школско, гди г. парохъ Павловићъ важномъ бесѣдомъ својомъ, у кратко објави како учећой се младежи школској, тако и скупљномъ народу, важностъ празника, опомињајући родитељ на подражение светителю, и полагајући имъ на срце као аманетъ воспитание деце свое. Потомъ се водица свечано освети, и докъ е народъ честни кретъ целивао, дотле су ученици тропаръ светителю појали. И тако се први путъ и кодъ насъ ова светковина у славу светителю нашемъ сврши.

Не могу пропустити да нејавимъ и то, да се и кодъ насъ већ одъ више година доста приличанъ фондъ школски налази, кои е највише трудомъ и вољомъ пароха и школскогъ надзирателя овдашнѣгъ г. Стефана Гайчиновића, готово изъ ничега заведенъ и подигнутъ, и толико већ умноженъ да се одъ више година не само свой учећой се младежи школској, — безъ разлике стана и имана, — све нуждне за наставление књиге, но и све друге високимъ налогомъ опредѣлене потребе школске набавляю. Училиште е аџанско са свима потребама школскимъ по најновијой системи школској тако снабђено, да се

редко јоштъ кое таково у войводству налази. — Осимъ књига за наставление потребни — за школу е набављено: Ликови њиов. велич. цара и царице у великомъ колу са златномъ рамомъ, — Наука гледаня и мишленя — Anschauungs Unterricht — за обадва разреда, — Илустриратъ стари и нови Завѣтъ са шестдесетъ икона, — Земљомѣръ — Globus — у Бечу за 25 фор. ср. купљенъ, — мапа войводства Србије, — мапа царства аустрискогъ у највећемъ виду, — мапа целе Европе такођеръ у великомъ вид. Јаришева машина за рачунањѣ — и напоследку мапа свете земљѣ, — најновије издание у Берлину. Ликови светитеља Саве, њгове светости г. патриарха, њговогъ високопреосв. г. епископа Платона и њговогъ високопревосв. г. област. гувернера, — и друге кое јоштъ немамо, све су већъ у Бечу наручени. — Све су ово плодови и знаци овогъ благодетногъ извора, кои заиста на честь, и похвалу само — вишехвалномъ пароху г. С. Гайчиновићу кои га е неуморнимъ трудомъ и старанѣмъ своимъ изъ ничега подићи знао, — вечито служити могу. Дай Боже да оваковомъ подражаваня достойномъ примѣру и сви остали родолюбиви Срби слѣдую а г. Гайчиновићу вечита хвала!

Изъ Хрватске крајине у децем. Вальда ни у едномъ крају наше простране царевине нестое рѣвие народне школе, а съ тимъ и њговъ главни душевни развитакъ назадније, него што се та несрећа у нашој хрватској граници осѣтити и јасно увидити може. Многе доказе на то доводи, была бы едина дангуба, ерѣ мыслимъ да е довольно кадъ се каже, одъ визокогъ велебита, до у саму Саву, едва да бы три — четири чисто — сръбске школе набројати се могле, па и у свима тешко да се до 100 дѣчице наћи може.

Кадъ помислимо, да смо пре десетакъ година, скоро кодъ сваке парохіалне цркве, па ма гдѣ ово одъ нашегъ народа подигнута была, школицу имали, у којој су дѣца барѣ прве, главне и спасоносне науке учити могла, а затимъ помало къ читаню, писаню па и самомъ рачунању учила се, свакомъ тешко на срце пасти и запитати мора: Зашто се ове школице зтворилише и зашто одъ тогъ времена далеко више натрагъ него напрѣдъ одосмо?!

Може бити, да ће се кои између насъ наћи, и овај губитакъ оправдати съ гимъ, што е цѣло ово наше земљиште понаввише каменито и одтудъ неплодно тако, да едва и за саму кућевну потребу свакидашню кору хлѣба дати може. Тко познае положай овога предѣла, признати мора, да е то сушта истина, па зато довољни средства за нужно обдржаванъ поменути школа нема. Али одъ куда средства Далматинцима, кои сваке године по коју нову школу отворе, откуда тако велика разлика између ови погранични и између крижевачке и ђурђевачке регементе?

У ове двѣ регементе тешко ће се коя парохіална црква безъ народне школе наћи, а и ако бы се гдѣ коя може-бити праздна наша, то ніе воля ни узрокъ овогъ честитогъ нашегъ оарода, него едио то, што свагда довољни брой нуждни учителя наћи се и добити неможе. Лѣпо е то, кадъ србски путникъ тудъ пролазећи, веселимъ срцемъ види, да покрај сваке цркве и школа постои.

Јошъ више казати се може о ревности и пожртвованю сусѣдне браће у Славоніи. Ту ніе сажо свака црква са едномъ школомъ удешена, него и више такови има. Тако на примѣръ сама православна парохія Раићка у Градишкој регим. има толико школа, колико цѣли просторъ ови горњи шесть хрватски регименти имати може. Ту мы разумѣвамо само народно-србске школе, гдѣ наша дѣчица у свомъ матерномъ езику почетне нуждне науке учити могу.

Изъ предреченогъ види се, да намъ у томе нико други кривъ ніе него ми сами. Чисто и поштено, бога и родъ свой любеће срце сито се наплакати мора, кадъ види, како сретна браћа и врстни народъ, нараштай свой любећи, непрестано за изображенъмъ свойски стара се, а кодъ насъ и оно мало, што смо имали, пропада на нашъ убитакъ и не малу срамоту.

Тѣшимо се садъ съ тимъ, што е ови дана наново одъ високе земальске наше власти преко сл. регим. на дотичне компаніе налогъ стигао, да ове подручни народъ позову на подизанъ и отвранъ отъ толико година запуштени и порушени обштински школа.

I. M.

Да се Школски листъ дае сиромашнимъ учителяма изволили су далъ приложити изъ Бае: Г. Павле Јовановићъ 1 фор. и г. Др. Павле Јовановићъ 4 фор. ср.